

Beroepscode Osteopathie

Osteopathie

Artikel 1

1. Osteopathie volgens deze gedragscode staat als vak omschreven in het Beroepscompetentieprofiel Osteopathie van het College voor Osteopathie.
2. Osteopathie is naast een onderzoekmethode van de ziektegeschiedenis een manuele diagnose- en behandelmethodede gebaseerd op de inzichten van haar grondlegger dr. A.T. Still. Zij heeft een holistische visie en gaat onder andere uit van de volgende principes:
 - a. Het lichaam is een eenheid;
 - b. Structuur en functie bezitten een wederzijdse relatie;
 - c. Het menselijk lichaam is een zelfregulerend systeem.
 - d. Leven is bewegen
3. Centraal staat het bevorderen van de optimale tonus en het normaliseren van de beweeglijkheid van gewrichten en weefsels. De behandeling is zo mogelijk causaal of anders op het diepste mogelijke niveau.
4. De osteopaat dient zich bij zijn¹ behandelingen te houden aan het beroepscompetentieprofiel.
5. De osteopaat onthoudt zich van handelingen waarvoor hij niet bevoegd én bekwaam is. De osteopaat dient zich van zijn verantwoordelijkheid bewust te zijn en slechts die patiënten te aanvaarden die hij meent te kunnen behandelen.

Deze beroepscode

Artikel 2

De osteopaat is bereid zich te verantwoorden en zich toetsbaar op te stellen. Leidraad daarbij is deze Beroepscode en het Beroepscompetentieprofiel.

Artikel 3

1. De osteopaat dient zich bij de uitoefening van zijn beroep te laten leiden door deze beroepscode.
2. De osteopaat dient steeds, ook op momenten dat hij zijn beroep niet uitoefent, zorg te dragen voor de eer en de waardigheid van het beroep.
3. Jurisprudentie bij de toepassing van het klachtenreglement of tuchtreglement kan aan deze gedragscode nadere uitleg geven.

Algemeen

Artikel 4

1. De osteopaat dient zich continu op de hoogte te houden van de wetenschappelijke ontwikkelingen die op zijn vakgebied betrekking hebben.
2. Hij volgt nascholing om zijn kennis en vaardigheden op peil te houden.

Artikel 5

Waar mogelijk draagt de osteopaat bij aan de algemene volksgezondheid.

Artikel 6

Waar mogelijk en binnen de grenzen van zijn mogelijkheden zoals beschreven in het beroepscompetentieprofiel van de osteopaat draagt de osteopaat bij aan de preventie van ziekten.

Onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid

Artikel 7

Ongeacht of hij als vrije beroepsbeoefenaar of in loondienst werkt, dient de osteopaat zorg te dragen dat hij volledig onafhankelijk is in en persoonlijk verantwoordelijk is voor zijn beroepsinhoudelijk handelen en beslissen.

¹ Overal waar "zijn" staat wordt zijn/haar bedoeld. Uitsluitend voor de leesbaarheid wordt alleen de mannelijke vorm gebruikt.

Artikel 8

Indien een osteopaat in dienst is van een instelling dient de regelgeving van de instelling hem op generlei wijze te beperken in zijn onafhankelijkheid betreffende zijn beroepsuitoefening waartoe hij op basis van deze gedragscode en het beroepscompetentieprofiel verplicht is.

Artikel 9

1. De osteopaat is eindverantwoordelijk voor de diagnostiek en behandeling, ook als deze wordt uitgevoerd door een osteopaat in opleiding. Het is daarbij niet toegestaan dat diagnostiek en behandeling wordt overgedragen aan een niet-osteopaat.
2. Een osteopaat in opleiding maakt dit aan zijn patiënt bekend. Dit kan ook door vermelding door de secretaresse of door een algemene op naam gestelde annonce in de wachtkamer.

Patiënt

Artikel 10

De osteopaat respecteert het recht op zelfbeschikking van de patiënt.

Artikel 11

De osteopaat dient ieder van zijn patiënten gelijkwaardig te behandelen ongeacht ras, nationaliteit, sociale status, sexe of overtuigingen.

De osteopaat houdt rekening met de levensbeschouwelijke opvattingen van zijn patiënt.

Artikel 12

Ook de osteopaat kan zijn levensbeschouwelijke opvattingen kenbaar maken zo lang dit niet storend is voor de behandelrelatie, en deze hem er niet van weerhoudt de patiënt de juiste behandeling te geven.

Artikel 13

De patiënt is vrij in het kiezen van zijn osteopaat.

Artikel 14

1. De osteopaat dient de persoonlijke distantie te houden die past bij zijn beroepsuitoefening. De osteopaat dringt niet verder in de privé-sfeer van de patiënt door dan voor de behandeling noodzakelijk is. Indien de osteopaat constateert dat bij hem zelf of bij de patiënt andere dan zakelijke en in de professionele hulpverleningssituatie passende gevoelens een rol spelen, dan dient hij dit tactvol ter sprake te brengen en de behandeling zo nodig in overleg met de patiënt aan een collega over te dragen. Het is hem verboden tijdens of binnen een half jaar na beëindiging van de hulpverleningssituatie anders dan professioneel met deze gevoelens om te gaan. Uitdrukkelijk is het aangaan van een relatie en het hebben van een enige vorm van niet-functioneel (sexueel) lichamenlijk contact verboden.
2. Een osteopathische handeling die als intiem zou kunnen worden opgevat, wordt door de osteopaat vooraf toegelicht. De patiënt wordt in de gelegenheid gesteld deze (be)handeling te weigeren.

Behandeling

Artikel 15

1. De osteopaat dient de patiënt uitleg te verstrekken over het hoe en het waarom van elke diagnostische of therapeutische handeling.
2. Hij besteedt daarbij aandacht aan de eventuele gevolgen en risico's voor de patiënt, en aan de mogelijke alternatieven.
3. De osteopaat geeft duidelijk informatie indien hij voornemens is een niet-osteopathische (be)handeling toe te passen.
4. De osteopaat start de behandeling pas nadat de patiënt gericht heeft ingestemd met het voorgestelde behandelplan.

Artikel 16

1. Indien de patiënt minderjarig of handelingsonbekwaam is, dient de osteopaat deze instemming te krijgen van de ouder.
 - a. Voor een patiënt tot en met 11 jaar beslissen de ouders.
 - b. Vanaf 12 tot 15 wordt er zo mogelijk samen met patiënt en ouders besloten.
 - c. Een patiënt van 16 jaar en ouder mag zelf beslissen.

- d. Voor een meerderjarige wilsonbekwame patiënt dient overlegd te worden met de wettelijke vertegenwoordiger of de (kennelijk) geautoriseerde begeleider.
2. Voor ouder leze men tevens wettelijke vertegenwoordiger, bijvoorbeeld (toezien) voogd, bevoegde verzorger, etc..

Artikel 17

De osteopaat vraagt, na instemming van de patiënt, zo nodig de voor zijn behandeling noodzakelijke gegevens bij overige behandelaars op. Indien de patiënt de medewerking in deze weigert, kan het voor de osteopaat soms noodzakelijk zijn de behandeling in heroverweging te nemen.

Artikel 18

De osteopaat geeft in voorkomende gevallen tevens aan wanneer voor enige handeling geen osteopathie maar een andere methode gebruikt zou kunnen worden. In principe behandelt een osteopaat alleen met osteopathie, en verwijst hij voor andere methoden naar betreffende beroepsbeoefenaren.

Artikel 19

1. De osteopaat bericht relevante medebehandelaars schriftelijk van zijn bevindingen zoals onder beroepsgenoten gebruikelijk.
2. Voor deze berichtgeving is instemming van de patiënt een vereiste.
3. Stemt de patiënt niet in met berichtgeving aan medebehandelaars en benadeelt hij zich daarmee in ernstige mate, dan wijst de osteopaat hem hierop. Indien de osteopaat daardoor de verantwoordelijkheid voor de behandeling niet meer op zich kan nemen, kan dit, met alle zorgvuldigheid daartoe vereist, een reden zijn voor het beëindigen van de behandelrelatie.

Artikel 20

De osteopaat dient de grenzen van zijn vak goed te hanteren en zijn behandeling te beëindigen wanneer

- a. hij een ernstige ziekte vermoedt en nadere diagnostiek noodzakelijk is;
- b. hij niet verder kan bijdragen aan de diagnostiek of de gezondheidsbevordering van zijn patiënt;
- c. een andere methode naar verwachting gunstiger voor de patiënt is en de patiënt instemt met verwijzing.

Artikel 21

De osteopaat dient de patiënt in voorkomende gevallen te verwijzen voor niet-osteopathische diagnostiek en behandeling.

Artikel 22

Euthanasie behoort op generlei wijze tot het competentieprofiel van de osteopaat. Hij dient hiervoor te verwijzen naar de huisarts.

Het medisch dossier

Artikel 23

1. De osteopaat dient voor elke patiënt een medisch dossier aan te leggen.
2. Hierin dient minimaal opgenomen te zijn
 - a. algemene adresgegevens;
 - b. behandeldatums;
 - c. diagnose, differentiaal diagnose en behandelplan;
 - d. per consult beschrijving van eventuele nadere diagnostiek, en behandeling.

Artikel 24

1. De osteopaat draagt zorg voor een adequaat bewaren van het dossier tot 10 jaar na datum van het laatste consult, of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed osteopaat voortvloeit.
2. Hij draagt daarbij zorg voor de privacy van de gegevens.
3. Wanneer er sprake is van een centraal archief draagt de osteopaat er zorg voor dat er afspraken zijn opdat alleen betreffende behandelaar of zijn plaatsvervangers of waarnemers de beschikking kunnen krijgen over de status.
4. De osteopaat instrueert zijn ondergeschikten dienaangaande en wijst hen op hun geheimhoudingsplicht. Deze ondergeschikten hebben toegang tot de dossiers voor zover hun beroepsuitoefening dit noodzakelijk maakt.

Artikel 25

De patiënt heeft inzage in het volledige dossier, met uitzondering van als zodanig herkenbare werk-aantekeningen van de osteopaat en van die delen van het dossier die (tevens) andere mensen betreffen. Werkaantekeningen zijn extra aantekeningen gemaakt naast de optekening van diagnose, differentiaal diagnose en behandelplan en per consult de beschrijving van eventuele nadere diagnostiek en behandeling.

Artikel 26

De osteopaat verstrekt op eerste vraag van de patiënt of met diens toestemming de nodige gegevens aan een andere behandelaar. Hij verstrekt alleen die gegevens die relevant zijn voor betreffende behandeling.

Artikel 27

De osteopaat mag van de dossieraantekeningen alleen gebruik maken voor wetenschappelijk onderzoek indien de privacy van de patiënt volledig gerespecteerd wordt en de identiteit van de patiënt op generlei wijze herkend kan worden. Hij is hierbij gehouden aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens.

*Praktijk***Artikel 28**

De praktijkruimte dient te voldoen aan de eisen voor praktijkinrichting zoals gebruikelijk voor en omschreven door de beroepsgroep.

Artikel 29

De osteopaat licht de patiënt zo nodig in over de mogelijkheden binnen de osteopathie om een klacht in te dienen.

*Praktijkbeëindiging en -overname***Artikel 30**

1. Bij praktijkbeëindiging draagt de osteopaat er zorg voor dat de medische dossiers gedurende 10 jaar beschikbaar blijven.
 - a. Hij kan dit doen door overdracht van zijn praktijk aan een collega. De statussen blijven dan in betreffende praktijk. Minimaal die patiënten die de afgelopen 3 jaar in behandeling zijn geweest, dienen hiervan op de hoogte gebracht te worden, waarbij zij een maand de gelegenheid krijgen hiertegen bezwaar aan te tekenen.
 - b. Hij kan dit ook doen door overdracht van de statussen aan een collega op een andere locatie. Minimaal die patiënten die de afgelopen 3 jaar in behandeling zijn geweest, dienen hiervan op de hoogte gebracht te worden, waarbij zij een maand de gelegenheid krijgen hiertegen bezwaar aan te tekenen.
 - c. Daarnaast kan hij hieraan voldoen door de statussen onder eigen beheer te houden. Dit dient plaats te vinden met de gebruikelijke privacywaarborgen, en met waarborgen voor zijn eigen bereikbaarheid opdat collegae eventueel tijdig en met instemming van betreffende patiënt de beschikking kunnen krijgen over de status. Indien de osteopaat daarbij van adres veranderd dienen minimaal die patiënten die de afgelopen 3 jaar in behandeling zijn geweest, hiervan op de hoogte gebracht te worden.
2. Bij praktijkoverdracht is de patiënt niet verplicht bij de opvolger in behandeling te komen. Indien de patiënt op latere termijn kiest voor een andere osteopaat dan dient de opvolger zorg te dragen dat de status naar behoren wordt overgedragen.

Artikel 31

De osteopaat is verplicht een adequate beroepsaansprakelijkheidsverzekering af te sluiten.

*Waarneming***Artikel 32**

De osteopaat draagt zorg voor continuïteit van de behandeling. Hij waarborgt zijn bereikbaarheid op vooraf bekendgemaakte zo veel als mogelijk vaste tijden. Op de dagen dat hij afwezig of met vakantie is,

draagt hij zorg voor adequate waarneming.

Artikel 33

In principe is een osteopaat bereid tot wederzijdse collegiale waarneming met osteopaten in zijn regio.

Beroepsgeheim

Artikel 34

De osteopaat is gehouden aan een beroepsgeheim.

Artikel 35

1. De osteopaat is vrijgesteld van dit beroepsgeheim
 - a. na toestemming van de patiënt;
 - b. in gevallen voorzien door de wet;
 - c. bij conflict van plichten.
2. In die gevallen verzekert hij zich er eerst van dat de vragende persoon of instantie inderdaad het recht op gevraagde informatie heeft. Het beroepsgeheim kan alleen worden opgeheven indien de wet daartoe verplicht.

Artikel 36

De osteopaat zorgt ervoor dat de voorschriften betreffende het beroepsgeheim ook door zijn ondergeschikten worden nageleefd.

Artikel 37

Het overlijden van een patiënt ontheft de osteopaat niet van het beroepsgeheim. Dit geldt volgens de gebruikelijk jurisprudentie ook ten opzichte van de familieleden.

Artikel 38

Indien de verklaring van de patiënt de osteopaat van zijn zwijgplicht ontheft, is dit niet voldoende om hem van zijn verplichting tot zwijgen te doen afzien. Er dient een ratio te zijn deze te doorbreken.

Artikel 39

De osteopaat kan aan de patiënt die hem hier om verzekeringstechnische redenen verzoekt een schriftelijke verklaring betreffende zijn gezondheidstoestand overhandigen. Hij onthoudt zich daarbij van niet-objectiveerbare gegevens en zaken die niet tot zijn competentie behoren. Hij geeft daarbij geen verklaring af omtrent de arbeidsgeschiktheid.

Artikel 40

In voorkomende gevallen neemt de osteopaat contact op met een vertrouwensarts om zijn zorgen over wat hij vernomen of gezien heeft te delen, en om van deze vertrouwensarts eventueel te vernemen wat van hem als osteopaat verwacht wordt en wat door de wet is toegestaan. De algemeen medische richtlijnen in deze kunnen hierbij als leidraad gelden.

Adviseren van middelen

Artikel 41

Het is een osteopaat niet verboden middelen te adviseren. Adviezen mogen alleen een geneeskundig doel dienen. Echter elk adviseren wegens financieel belang is verboden. Overtreding van dit artikel kan tuchtrechtelijk worden vervolgd.

Honoraria

Artikel 42

In zijn handelen laat de osteopaat zich niet leiden door financiële oogmerken. Hij aanvaardt geen (financiële) gunsten van patiënt, het bedrijfsleven of anderen welke onevenredig zijn aan het geleverde werk en de gebruikelijke tarieven in zijn beroepsgroep. Met name is hij zeer terughoudend in het aanvaarden van giften en erfstellingen van personen die bij hem in behandeling zijn geweest.

Artikel 43

De osteopaat maakt zijn tarieven vooraf kenbaar.

Artikel 44

De osteopaat draagt er zorg voor dat zijn rekeningen inzichtelijk zijn, en licht deze zo nodig toe aan patiënt en zorgverzekeraar.

Artikel 45

Het al dan niet betaald hebben van een rekening dient niet in verband gebracht te worden met de bereidheid tot behandeling. Voor het innen van rekeningen kan de osteopaat zo nodig een incassobureau inschakelen.

Artikel 46

Het is de osteopaat toegestaan de kosten voor een niet nagekomen afspraak in rekening te brengen indien de patiënt niet tijdig heeft afgezegd. Daarvoor dient de osteopaat wel vooraf informatie verstrekt te hebben over de eventuele afzegtermijn. De osteopaat houdt daarbij rekening met overmacht om tijdig te kunnen afzeggen.

Artikel 47

Onderling afstemmen van tarieven is verboden door de mededingingswet. Iedere osteopaat dient zijn eigen tarief te bepalen.

Artikel 48

Wanneer de osteopaat in het kader van een behandeling een andere osteopaat wil consulteren dient de patiënt, indien aan deze consultatie kosten verbonden zijn, vooraf in te stemmen met de hoogte van deze extra kosten.

Artikel 49

Indien meerdere osteopaten geholpen hebben bij het bepalen van de diagnose of bij een behandeling en wanneer een gemeenschappelijke rekening wordt uitgeschreven dan dienen daarop de honoraria van elke osteopaat afzonderlijk te worden vermeld.

Artikel 50

Er zijn geen regels voor het vaststellen van honoraria voor behandeling van naaste familieleden, van medewerkers en van personeel. In overweging wordt gegeven dat gratis behandelen de ontvanger ook minder vrij maakt in zijn omgaan met deze behandeling.

*Wetenschappelijk onderzoek***Artikel 51**

Wetenschappelijk onderzoek dient waar van toepassing te voldoen aan de Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen.

Artikel 52

De osteopaat zal indien mogelijk meewerken aan wetenschappelijk onderzoek. Het belang van de individuele patiënt gaat daarvoor altijd boven het belang van het onderzoek.

*Collegialiteit***Artikel 53**

Onderling dienen osteopaten collegiaal te zijn en dienen zij elkaar waar mogelijk te helpen.

Artikel 54

In het belang van hun patiënten

1. wisselen osteopaten hun kennis over nieuwe ontwikkelingen op het gebied van osteopathie waar mogelijk actief uit.
2. onderhouden osteopaten waar nodig professionele contacten met leden van hun eigen en andere medische en de paramedische beroepsgroepen.

Artikel 55

De osteopaat staat open voor kritische beschouwing van zijn osteopathisch handelen, en is bereid zijn

handelen aan collegae te verantwoorden.

Artikel 56

1. De osteopaat gaat zorgvuldig om met zijn eigen kritische opvatting of de kritische opvatting van een patiënt over de behandeling of het gedrag van collega osteopaten.
2. In voorkomende gevallen ondersteunt hij een patiënt op positieve en steunende manier, waarbij betreffende patiënt gestimuleerd wordt de kritiek met betreffende osteopaat te bespreken. Waar relevant kan de patiënt gewezen worden op het klachtrecht en eventueel het tuchtrecht.

Publiciteit

Artikel 57

1. De osteopaat treft de nodige maatregelen opdat elke informatie welke naar buiten komt, positief en correct is. De te verstrekken informatie dient in overeenstemming te zijn met het gemeenschappelijke gedachtengoed als ook de algemene opvattingen van de beroepsgroep zoals neergelegd in deze beroepscode en in het beroepscompetentieprofiel voor osteopathie. De informatie dient inhoudelijk in een voor de doelgroep begrijpelijke taal. De NVO geeft in haar Richtlijnen perspublicaties een nadere uitwerking hiervan.
2. Directe en indirecte publiciteit met commerciële doelen is verboden. Eveneens mag hij niet toestaan dat derden zijn naam gebruiken om er commerciële of reclamevoordelen mee te behalen.

Artikel 58

Osteopaten mogen wel deelnemen aan gezondheidscampagnes en aan radio- of televisie-uitzendingen die bijdragen tot het algemeen welzijn en de volksgezondheid.

Wijziging van de Beroepscode Osteopathie

Artikel 59

Deze beroepscode kan alleen gewijzigd worden bij besluit van het College voor Osteopathie.